

Oponentský posudok na habilitačnú prácu
**„Analytický pohľad na manažment udržateľnosti rozvoja krajín Európskej únie
v kontexte globálnych zmien“**

Autorka: Ing. Emília Huttmanová, PhD.
Študijný odbor: 3.3.15 Manažment

Uznesením Vedeckej rady Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove (FM PU v Prešove) bol som schválený za oponenta habilitačnej práce s horeuvedeným názvom, ktorú vypracovala Ing. Emília Huttmanová, PhD..

Na základe požiadania dekana Fakulty manažmentu PU v Prešove prof. Ing. Dr. Róberta Štefka, Ph.D. sme predmetný posudok vypracovali a to v zmysle príslušných predpisov a ustanovení.

Aktuálnosť zvolenej témy a riešenej problematiky

Autorka práce riešila pomerne zložitú a veľmi náročnú problematiku, ktorá si vyžiadala veľmi dôsledný prístup nie iba v študijnom odbore habilitácie, ale aj v iných vedách do ktorých patrí udržateľný rozvoj v intenciách globálnych zmien, ktoré sa na planéte Zem odohrávajú. Tým chceme zdôrazniť, že práca má ďalekosiahly význam v teoretickej i v praktickej oblasti. Domnievame sa, že v súčasnosti niet pre ľudstva aktuálnejší problém než ten ktorý autorka analyzuje.

Súčasný stav riešenej problematiky

V tejto kapitole sa autorka opiera o domáce a zahraničné poznatky rôznych autorov. Celkove sa odvoláva na 147 prác tohto druhu a čo je veľmi pozitívne, že využíva aj vlastné poznatky napísané v monografii a ostatných vedeckých a odborných prácach. Podiel použitých vlastných prác je zhruba 10 %. Pramene sú dobre vyselektované, analyzované a komparované. Možno konštatovať, že takýto prístup bol dobrým teoretickým východiskom pre ďalšie bádanie, čo v práci náležite využíva.

Cieľ práce, materiál, metódy

Cieľ práce je definovaný jasne a zrozumiteľne, preto sa výsledky dobre kontrolujú. Zhodnotenie manažmentu udržateľnosti rozvoja krajín Európskej únie cez globálne zmeny za pomoci vybraných ukazovateľov charakterizujúcich udržateľný rozvoj je dobre postavené. Udržateľný rozvoj je v súčasnosti veľmi frekventovaný výraz, žiaľ nie vždy správne chápaný niekedy i nesprávne interpretovaný. Je chvályhodné, že autorka v celej svojej práci to čo si vytýčila, naplnila aj správne vysvetľuje. Dať do súladu ekonomický, sociálny i environmentálny pilier nie je možné hneď, ale práve práce tohto typu môžu problematiku posunúť. Súčasná spoločnosť, ak chce prežiť, nemá inú šancu len naplniť princípy udržateľného rozvoja. Ešte dodávame, že pre naplnenie cieľa si autorka stanovila tri výskumné problémy a šesť hypotéz, ktoré verifikuje s využitím vybraných štatistických metód a vybraných metód regionálneho rozvoja.

Metodika práce vychádza zo stanovených cieľov. Zvolené metódy riešenia sú správne vybrané i využívané. Cieľ práce bol naplnený.

Výsledky riešenej habilitačnej práce

Autorka v analytickej časti pracuje s množstvom relevantných ukazovateľov a dát, ktoré vyhodnocuje vo vzťahu k udržateľnému rozvoju v krajinách Európskej únie. Využíva viacero štatistických hodnotení, čo prináša rôzne pohľady na riešenie problematiky a vytvára komplexnejší obraz o udržateľnosti rozvoja v krajinách EÚ. Analytická časť práce je rozdelená do samostatných podkapitol, pričom v závere každej sú uvedené parciálne výsledky tejto časti práce a stanoviská k jednotlivým výskumným problémom a hypotézam, tým sa získal detailnejší prehľad o riešenej problematike.

Využitím zhlukovej analýzy diferencuje krajiny EÚ podľa ich podobnosti v dosahovaní udržateľnosti. Výsledky zhlukovej analýzy prezentuje pomocou dendrogramov s vysokou výpovednou hodnotnou.

Ďalej overuje či existuje súvislosť medzi jednotlivými ukazovateľmi udržateľného rozvoja a overuje aj existenciu vnútorných súvislostí medzi jednotlivými ukazovateľmi udržateľnosti vo vzťahu ku ukazovateľu HDP, k tomu využíva korelačnú analýzu.

Na hodnotenie dosahovaných úrovní jednotlivých indikátorov udržateľného rozvoja v čase, využíva regresnú analýzu s doplnením o predpokladaný vývoj týchto ukazovateľov na základe regresného modelu, aj grafickom vyobrazení. Regresná analýza je tiež vhodne využitá pri kvantifikácii vzťahu medzi vybranými ukazovateľmi udržateľného rozvoja.

Treba oceniť, že hodnotenie udržateľnosti pomocou nepriamych metód regionálneho rozvoja umocňuje dosiahnuté výsledky. Tieto sú vhodne interpretované, doplnené aj o grafické (36 grafov), či dendrogramové zobrazenie (5 dendrogramov).

Autorka preukázala schopnosti hodnotiť vybrané javy s využitím rôznych štatistických a ďalších výskumných metód, interpretovať ich a vyvodzovať z nich relevantné závery.

Predložená habilitačná práca prináša originálne komplexné výsledky z oblasti manažmentu udržateľnosti ale aj z oblasti kvantifikácie udržateľnosti rozvoja, uplatniteľné tak v rámci našej krajiny, ako aj v členských štátoch Európskej únie. Tým presahuje regionálne využitie výsledkov, prispieva k porovnávaniu ukazovateľov v analyzovaných krajinách a tým výrazne posunuje riešenie tak zložitých problémov v spomínaných sférach.

Habilitačnú prácu je možné pokladať za dobré teoretické východisko pri formulovaní cieľov a špecifických nástrojov politiky udržateľnosti, ktorá má širší rozmer ako environmentálna politika aj ako sociálna politika, keďže v sebe zahŕňa všetky dimenzie udržateľného rozvoja. Dosiahnuté výsledky sú priamo využiteľné pri stanovení vhodného modelu ekonomickej a environmentálnej výkonnosti hospodárstva smerujúceho k udržateľnosti, čo znamená zosúladenie ekonomických a environmentálnych záujmov, tak aby fungovala v krajine aj výroba a spotreba pri neporušovaní zložiek životného prostredia. Habilitačnú prácu, resp. jej výsledky je možné využiť aj v pedagogickom procese, tak v rámci prednášok ako aj v rámci seminárov. Taktiež treba oceniť jej význam pre vedu v tejto oblasti.

K práci máme nasledovné pripomienky, resp. námety na vysvetlenie:

- 1) Zhodnoťte úroveň jednotlivých pilierov udržateľného rozvoja v podmienkach Slovenska.
- 2) Podľa Vašich výsledkov ktorá z analyzovaných krajín vhodne manažuje udržateľný rozvoj?
- 3) Aj keď cieľom Vašej práce nebolo hodnotenie udržateľnosti na úrovni regiónov SR, v tejto súvislosti uveďte aký súčasný stav v udržateľnosti rozvoja v uvedených územiach.

Záver

Predkladaná habilitačná práca zodpovedá požiadavkám kladeným na tento druh prác preto, že je aktuálna a je spracovaná tak po obsahovej, rozsahovej a formálnej stránke na vysokej úrovni.

Výsledky, ktoré sa získali analýzou a syntézou rozširujú úroveň vedeckého poznania a sú veľmi cenným prínosom tak pre prax, ako i pre ďalší rozvoj v oblasti manažmentu udržateľného rozvoja a prispievajú celkove k ochrane a tvorbe životného prostredia. Obohacujú aj vzdelávací proces tým, že ich možno využiť v celom rozsahu.

Habilitačná práca je využiteľná aj v procese plánovania, riadenia a kontroly jednotlivých činností, ktoré majú smerovať k dosiahnutiu udržateľného rozvoja na rôznych úrovniach riadenia hospodárstva nielen nášho štátu, ale aj v iných analyzovaných krajinách.

Oceňujeme dobrý jazykový prejav a správnu štylizáciu čo umocňuje celkovú úroveň práce.

Plnenie kritérií pre habilitačné konanie

Podľa preskúmaných a verifikovaných výsledkov habilitantky v oblasti pedagogickej vedecko-výskumnej a iných činností, konštatujeme nasledovné:

V pedagogickej oblasti habilitantka začína rokom 2004 ako interná doktorandka na Katedre environmentálneho manažmentu, Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. V roku 2007 získala titul PhD.. Po príchode na Fakultu manažmentu pôsobila na Katedre ekonómie a ekonomiky a v súčasnosti pôsobí na Katedre environmentálneho manažmentu FM PU Prešove. Pedagogicky zabezpečuje predmety z oblasti ekonomiky (Národohospodárstvo; Podnikanie v malých a stredných podnikoch) ako aj v oblasti environmentálneho manažmentu (Ekonomika životného prostredia, Udržateľný rozvoj, Odpadové hospodárstvo). Doposiaľ viedla 38 záverečných prác, z toho 25 diplomových, v súčasnosti vedie 9 záverečných prác, čo vysoko presahuje požadované kritéria.

V oblasti vedy a výskumu a v oblasti publikačnej činnosti dosahuje nadštandardné výsledky, keď v spoluautorstve napísala:

- 3 vedecké monografie (z toho jednu zahraničnú),
- 1 karentovaný článok vydaný v zahraničnej a 5 ďalších vedeckých prác evidovaných v databáze Web of Science (a Scopus)
- 13 učebných textov,
- 19 príspevkov vo vedeckých časopisoch (z toho 12 v zahraničných)
- 34 príspevkov v domácich a zahraničných zborníkoch a ďalšie.

Na jej práce je evidovaných 88 ohlasov (z toho 12 evidovaných v databázach WoS/Scopus).

Má spolupodiel pri vypracovaní vedecko-pedagogického filmu „**Aby človek nezničil nebesá a Zem**“, ktorý je významný v procese zvyšovania environmentálneho povedomia. Tento film bol predabovaný aj do anglického, nemeckého a srbského jazyka.

Positívne možno hodnotiť aj výskumnú činnosť v oblasti riešenia projektov. Podieľala sa na riešení projektov APVV, KEGA, VEGA. V súčasnosti je zapojená do riešenia projektu financovaného z OP Vzdelávanie a projektu financovaného z OP Veda a výskum.

Celkové zhodnotenie

Ing. Emília Huttmanová, PhD. je vyzretá vedecká a pedagogická osobnosť, ktorá prekračuje všetky kritéria kladené na docenta. Má bohatú pedagogickú činnosť, veľkú aktivitu vo vede a výskume. To jej umožnilo nadštandardné publikačné aktivity doma a v zahraničí, či už ide o monografie, alebo karentovaný článok, resp. výstupy evidované v databázach WoS a Scopus. Je pomerne vysoko citovaným autorom. Týmto svojimi aktivitami dokumentuje vysokú erudovanosť vo všetkých úsekoch na ktorých pôsobí. Predpokladáme, že tieto aktivity ďalej bude rozvíjať tak v oblasti manažmentu ale obzvlášť aj v oblasti novokreovaného odboru environmentálny manažment, kde môže zohrať kľúčovú úlohu.

Z uvedeného vyplýva, že menovaná vysoko prekračuje všetky požadované kritéria pre udelenie vedecko – pedagogickej hodnosti docent.

Na základe analýzy práce, posúdenia vedecko-pedagogických daností a schopností vyjadrené v publikačnej činnosti a v iných aktivitách

odporúčame

aby v súlade s § 54 Zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách, v znení neskorších predpisov bola habilitačná práca „Analytický pohľad na manažment udržateľnosti rozvoja krajín Európskej únie v kontexte globálnych zmien“ prijatá a po obhájení a habilitačnej prednáške, ako aj na základe splnenia všetkých kritérií v oblasti pedagogickej a vedecko-výskumnej bol

Ing. Emília Huttmanovej, PhD.

v študijnom odbore 3.3.15 Manažment

udelený vedecko-pedagogický titul „docent“.

v Prešove, 23. 03. 2015

prof. h.c. prof. Ing. Ondrej Hronec, DrSc.
oponent